

نقض حقوق بشر در ایران و تله هسته ای

مرها

انتشار گزارش احمد شهید گزارشگر ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل و تمدید ماموریت وی برای یک سال نقض گسترده حقوق بشر در ایران را دوباره در مجامع جهانی برجسته تر ساخته است. این گزارش که از جمله از راه واکاوی قانون اساسی، قوانین قضایی و جزایی اسلامی و گفتگوی مستقیم با شمار بسیاری از قربانیان نقض حقوق بشر تهیه شده است نشانگر روند نقض سیستماتیک اصول بنیادین حقوق بشر در ایران است که در اینجا به پاره ای از آنان اشاره می شود:

- این گزارش با توجه به شهادت زندانیان پیشین از موارد شکنجه و بد رفتاری با زندانیان سیاسی، گرفتن اعترافات اجباری از آنها، اذیت و آزار خانواده این زندانیان، بازداشت های خودسرانه و محاکمات غیر علنی فرمایشی و صدور حکم بر مبنای دستورات بازجوها و نیروهای امنیتی سخن بمیان آورد است.

- در زمینه حقوق زنان این گزارش تبعیض جنسیتی علیه زنان را بخوبی برملا می سازد که ریشه در قوانین قضایی کشور و نگاه مرد سالارانه به نیمی از جمعیت کشور دارد. در قوانین اسلامی ایران از جمله جان یک زن و شهادت یک زن در دادگاه نصف مرد سنجیده می شود. مردان و زنان از حقوق خانوادگی و ارثی یکسانی برخوردار نیستند و در سال های اخیر تبعض در مورد زنان از جمله از راه تفکیک جنسیتی در ۸ دانشگاه کشور و سهمیه بندی آموزشی تشدید گردیده است.

- گزارش ویژه به وضعیت اقلیت های قومی و مذهبی نیز می پردازد. این گروه ها چه در قوانین کشور و چه در عمل مورد تبعیض واقع می شوند. اقلیت های مذهبی از جمله بهاییان با اتهام جاسوسی روبرو می شوند و نوکیشان می توانند به اتهام ارتداد اعدام شوند. اذیت و آزار در ارایش و اهل سنت از دیگر موارد تبعیض علیه اقلیت های دینی است. کنشگران مدنی اقلیت های قومی همواره در معرض اتهام " اقدام علیه امنیت کشور"، قرار دارند. برپایه گزارش ها تا پایان ماه اکتبر سال ۲۰۱۱، ۱۵ کنشگر کرد به اتهام اقدام علیه امنیت کشور، جاسوسی و فساد در زمین با حکم اعدام روبرو بوده اند. اقلیت ها از نظر اجتماعی، اقتصادی، زبانی و سیاسی نیز مورد تبعیض قرار می گیرند.

- برپایه گزارش احمد شهید جمهوری اسلامی با ۴۲ روزنامه نگار زندانی بیش از هر کشور در دنیا روزنامه نگاران را دستگیر کرده است. پس از کودتای انتخاباتی حداقل ۱۵۰ روزنامه نگار بخاطر هراس از بازداشت و سرکوب کشور را ترک کرده اند. در این دوره نزدیک به ۵۰ نشریه از انتشار بازمانده اند. در این سال ها سانسور و خود سانسوری بشدت افزایش یافته است.

گزارش احمد شهید از اقدامات حاکمان جمهوری اسلامی در مورد محدود کردن دسترسی مردم کشور به اطلاعات از راه سانسور اینترنت مطلبی ارایه نداده است. سازمان گزارشگران بدون مرز برای چهارمین سال پیاپی ایران را یکی از دشمنان اینترنت اعلام کرده است. بتازگی ولی مطلقه فرمان تشکیل "شورای عالی مجازی" را صادر کرده است که بنا به باور ناظران با توجه به شرکت پر رنگ نیروهای نظامی امنیتی در این شورا سانسور شدید تر اینترنت در دستور کار این شورا است. برخی از این اقدامات عبارتند از: راه اندازی ای میل ملی و توسعه پهنای باند در ایران تا در نهایت گذر هرگونه اطلاعات از داخل به خارج را تحت نظارت قرار دهند.

برخورد دوگانه حاکمان اسلامی به حقوق بشر

دولت ایران در سال ۱۳۵۴ به دو کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون بین المللی حقوق اقتصادی و اجتماعی پیوست و بدین ترتیب به اجرای آنها یعنی رعایت حقوق بشر متعهد گردید. در سال ۱۳۵۸ شورای نگهبان نیز در مورد کنوانسیون های بین المللی حقوق بشر هیچ گونه اظهار نظری نکرد و عملاً آنها را پذیرفت. اما بسیاری از قوانین در کشور وضع شده اند که مخالف مواد کنوانسیون های نامبرده اند. افزون برین دولت و دستگاه قضایی کشور برخورد دوگانه ای با موازین حقوق بشر داشته است. از یک سوی ایران دوبار تلاش کرده است به عضویت شورای حقوق بشر درآید که رأی نیاورده و ناکام مانده است. از سوی دیگر این منشور را برخاسته از لیبرال دمکراسی و فرهنگ غربی به شمار می آورد که با قوانین و

فرهنگ اسلامی مغایر است. در یک ساله اخیر، دولت اسلامی دولت های عربی را به رعایت حقوق مردم کشورشان دعوت می کند و حتی به دولت کانادا نصیحت کرده است که حقوق بومیان این کشور را رعایت کند، به تبعیض علیه مسلمانان در اروپا اعتراض می کند و دولت انگیس را بخاطر رویارویی با شورشیان لندن و چند شهر دیگر محکوم می کند اما از ورود گزارشگر ویژه به کشور جلوگیری می کند، انتخابات تقلبی برگزار می کند، معترضین را در خیابان ها به گلوله می بندد، رهبران جیش سبز را بدون محاکمه به حبس خانگی می فرستد و همانطور که گزارش احمد شهید نمایان کرده است انواع تبعض ها علیه زنان، اقلیت های قومی و دینی را اعمال و به سرکوب آزادی ها و دگراندیشی ادامه می دهد.

در این میان واکنش قوه قضاییه به حقوق بشر و گزارشگر ویژه نیز قابل تامل است. آیت اله صادق لاریجانی پذیرش اعلامیه جهانی حقوق بشر از سوی ایران را اشتباه خوانده و به گزارشگر ویژه لقب دورغگو داده است. البته چنین واکنشی از این آیت الله غیر منتظره نیست چرا که در دروه ریاست وی تسلط نهاد های فراقانونی از جمله نیروهای نظامی امنیتی و بیت رهبری بردستگاه قضایی کشور افزایش بیشتری یافته است و در نتیجه نقض حقوق بشر در کشور تشدید شده است. افزون بر این آقای لاریجانی که از پیروی اش از قوانین جزا و حقوق بشر اسلامی دفاع می کند حتی در کاهش جرم و بزهکاری در کشور نیز کاملاً ناکام مانده است. بنا بر اعتراف اسدالله جامی مدیر کل پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه پرونده های قضایی در مدت سه سال اخیر دو برابر شده است و از مرز ۱۶ میلیون گذشته است. وی پیش بینی کرده بود که تا آخر سال ۹۰ شمار این پرونده ها به ۲۰ میلیون برسد. هرچند کارشناسان مشکلات اقتصادی را دلیل افزایش پرونده ها می دانند اما گروهی براین باورند که نبود قانون قضازدایی، جرم زدایی و پیشگیری از وقوع جرم مهمترین دلیل افزایش پرونده های قضایی است. براساس گزارش سازمان عفو بین الملل شمار اعدام ها در سال ۹۰ در ایران ۴ برابر شده است.

تله هسته ای

در حالی که جمهوری اسلامی در موضوع حقوق بشر بسیار بدنام است و در کنار کشورهای همچون کره شمالی، بلاروس، برمه و کوبا قرار می گیرد اما مقامات این کشور توانسته اند توجه جامعه جهانی را در تله پرونده هسته ای گرفتار و نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی را در سایه قرار دهند. برای نمونه می توان به مصاحبه جواد لاریجانی دبیر کمیسیون حقوق بشر با سی ان ان اشاره کرد که تنها با پرسش هایی در باره پرونده هسته ای روبرو شد در صورتی که وی برای دفاع از کارنامه حقوق بشر جمهوری اسلامی به ژنو مسافرت کرده بود.

پس از مرگ زهرا کاظمی بدست نیروی ها امنیتی، دولت کانادا هر ساله قطنامه ای علیه نقض حقوق بشر در مجمع عمومی سازمان ملل به تصویب رسانده است. این مجمع دبیرکل سازمان ملل را موظف کرد که گزارشی از وضعیت حقوق بشر در ایران به مجمع ارائه دهد. شورای حقوق بشر نیز گزارشگر ویژه برای بررسی حقوق بشر در ایران تعیین کرد. اما تمام این کنش ها تنها به تحریم ده ها مقام قضایی و امنیتی کشور انجامیده است و نتوانسته است دولت ایران را به رعایت حقوق بشر ناچار کند.

در برابر جامعه جهانی شامل چین و روسیه تاکنون چهار بار ایران را بخاطر فعالیت های ناشفاف اتمی تحریم اقتصادی کرده اند. نشانه هایی در دست است که در اثر تحریم های تازه اتحادیه اروپا و آمریکا، دولت ایران حاضر به مذاکره در مورد پرونده هسته ای است و احتمالاً دست به عقب نشینی هایی خواهد زد.

جامعه جهانی باید برای رویارویی با ترفند جمهوری اسلامی رعایت حقوق بشر در ایران را اگر نه بیشتر اما حداقل هموزن شفاف سازی هسته ای به شمار آورد. بدین منظور باید:

۱- بجای مقامات دست دوم و سوم نظامی امنیتی، ولی مطلقه فقیه، رئیس دولت کودتا و رئیس قوه قضاییه را بعنوان عاملین درجه اول تحریم کند، از مسافرت آنها به مجامع بین المللی از جمله سازمان ملل جلوگیری کند و دارایی های آنها در بانگ های خارجی را نیز مسدود نماید.

۲- در مذاکرات هسته ای پیش رو، اگر برقرار شود، نقض حقوق بشر نیز مطرح و حاکمان مستبد به رعایت حقوق شهروندان ملزم گردند.

۳- برای رویارویی کارساز با دیوار الکترونیکی اطراف کشور استیاداد زده که به منظور محروم کردن ایرانیان از دسترسی به اطلاعات آزاد از سوی ولی مطلقه و نیروهای امنیتی در حال ایجاد است جامعه جهانی باید اینترنت ماهواره ای رایگان در اختیار ده ها میلیون کاربر ایرانی قرار دهد تا دسترسی به این اطلاعات در هر شرایطی بدون کنترل نیروهای سپاه امکانپذیر باشد.

۴ فروردین ۹۱